

КНИГА ПРО ФОЛЬКЛОРИСТКУ

Тетяна Бойчук

Волошенюк Г. Народної ниви жниця Настя Присяжнюк. — Вінниця : Консоль, 2010.

У вінницькому видавництві «Консоль» вийшла книга «Народної ниви жниця Настя Присяжнюк». Автор і упорядник видання — відома журналістка, письменниця Галина Волошенюк (Касіяненко), яка упродовж десяти років листувалася з героїнею свого літературного доробку — збирачем, носієм, дослідником і популяризатором народної творчості, справжнім патріотом рідної землі — Настею Андріанівною Присяжнюк.

«Свої праці я заповідаю трудовому народові, з якого я вийшла, хлібом якого існую, на трудові копійки якого я й досі живу», — пише відома подільська фольклористка. Вона постає перед нами як людина великого серця, як невтомна трудівниця, яка і в 90 літ не лише продовжувала записувати перлини фольклору, але й проводила науково-методичну роботу, спілкувалася зі студентами та учнями, публікувалася в

пресі, упорядковувала архівні матеріали (їх було стільки, що вантажівками перевозили), надсилала відредаговане до рукописних фондів Києва. У листі читаємо: «Я день і ніч працюю.., перевіряю, перечитую прислів'я: вже прочитала 75 зошитів, а ще 100 залишилось; переписала від руки 1100 прислів'їв і послала до рукописних фондів ІМФЕ. Вже там моїх 25 тисяч, а 30 тисяч ще не подані». Фольклористка писала сценарії свят, виступала по радіо, наспівувала на магнітофон пісні (мала гарний низький голос), намагалася пробити стіну нещастя і невігластва, щоб збудувати музей: «Культурні люди вважають, що зберегти мої записи — це мені пам'ятник, а раз так — то не треба! Їх мозок не зварює, що це пам'ятник народові!» Виснажена байдужістю чиновників, вона зазначала: «Тепер якраз той час, що все моє загине. Ніхто не відповідає за мої скарби — вони їх не знають і не цінують. Хто буде жалкувати? Де ті люди? Тепер заробітчани! Як гине все, то не буде чого цінити. А до того йде. Я не в силі сама все зберегти. Музей крізь землю провалився».

А ще Настя Андріанівна садила і сіяла квіти, працювала на городі, готувала варення для друзів, допомагала односельцям, листувалася з трьомастами людей, однак була самотньою: «Я така одинока: ні з ким і радістю, й горем поділитись. [...] Моє життя тепер — не живі люди, а листи, радіо й газети. Нема кому слова сказати, нема кому і в горі порадити. Немає гостей, немає кого зустрічати».

«Не знаходжу слів, як Вам дякувати за все добре, що Ви мені робите. Ви одна — моя надія і захист», — з глибокою вдячністю писала колись до Галини Леонтіївни (авторки видання) старенька бабуся Настя.

Галина Волошенюк написала книгу з епістолярного спілкування, зі збережених у сімейному архіві та хронологічно впорядкованих листів, тих, що надходили від Насі Присяжнюк, і своїх, тому в книзі відсутній власне сюжет, але пульсує десятиліття життя славетної фольклористки. А воно вишло за межі України, захопило у свою течію сотні прізвищ, громадськість, освіту, періодику, радіо, товариства, організації. Авторка обмежується короткими власними коментарями та ліричними відступами, в одному з яких — доземний уклін світлій пам'яті «народної ниви жниці» і справедливе прохання про прощення: «Дорога Насте Андріанівно! Простіть нас всіх, грішних, бо ми не вміємо шанувати своїх Великих Патріотів! Тільки історія розставить все на свої місця. А ви світитимете своїм творчим доробком віки!».

Книга Галини Леонтіївни Волошенюк «Народної ниви жниця...» — посмертний пам'ятник тій, котра, не чекаючи нагород і почесей, самовідданою, безкорисливою титанічною працею і незвичайною долею уславила Поділля, величезним внеском збагатила українську фольклористику, бо завжди хотіла, щоб у майбутнє ми йшли не німою безголосою масою, а іскрометним співучим народом.